

Інформаційно-комунікаційні технології при навчанні майбутніх економістів усного професійно орієнтованого діалогічного мовлення в процесі самостійної роботи

Київський національний торговельно-економічний університет

Сьогодні перед вищими навчальними закладами стоїть завдання підготувати фахівців з різних галузей, які зможуть вільно орієнтуватися в інформаційному просторі, удосконалювати свої вміння і навички, навчатися впродовж всього життя.

Підготувати фахівців такого рівня можна лише за умови розробки та впровадження інформаційних методик та технологій навчання тієї чи іншої дисципліни, за якими навчальний процес є активним, відводиться значна роль індивідуальному навчанню та, звичайно, широко використовуються інформаційні технології.

Викладання англійської мови, пріоритети та акценти в методиці викладання зазнали радикальних змін завдяки комунікативної революції в методиці викладання іноземних мов в середині 70-х років. Саме тоді (кінець 70-х) з'явився і сформувався під впливом багатьох чинників програмний курс "Ділова англійська мова".[Jones L., Alexander R., 2003, p.3] (переклад мій)

Методологія викладання "Ділової англійської мови" спирається на джерела комунікативної методики, а саме формування мовної компетенції, розвиток мовленнєвих навичок на основі професійно спрямованого матеріалу за допомогою комунікативних завдань.

Проблема навчання усного діалогічного мовлення розглядається психологами (Виготський Л.С., Зимня І.О., Леонтьєв О.М., Рубінштейн С.Л. та інш.), ученими (Скалкін В.М., Пасов Ю.І., Шубін Е.П., Маслико Є.А., Юдіна Є.Є.)

Відповідаючи на вагомі вимоги сучасного світу, все більш широкого вжитку набуває електронне навчання (e- learning). Це інтерактивне навчання, під час

якого навчальний матеріал поданий в електронному вигляді доступний тим, хто навчається у діалоговому режимі. Воно, в свою чергу, розгалужується на:

- автономне е- навчання (самонавчання, самокероване е- навчання)
- кероване е- навчання (з використанням e-mail, дискусійних форумів);
- кероване викладачем у реальному часі (відео-, аудіо-конференції, чати, дошки оголошень, телефон);
- з використанням вбудованих довідникових курсів (отримання довідок в мережі Інтернет, баз даних.)

Електронні засоби навчання поділяються на такі види:

- довідково-інформаційні (електронні тексти лекцій, Інтернет-бібліотеки, журнали, довідники);
- демонстраційно-моделювальні (комп'ютерні ділові ігри, імітаційні симуляції);
- контролюючі (вправи для контролю навчальних досягнень студентів);
- навчально- контролюючі(електронний підручник, посібник, дистанційні курси ,мультимедійні комп'ютерні курси, тренажери);
- допоміжні (системні програмні продукти мережевого та локального призначення, автоматизовані словники, системи автоматизованого перекладу, офісні програмні продукти.) [Коваль Т.І. , 2008. С.105-106]

Як зазначав Ю. І.Машбиць, інтерактивність- це здатність комп'ютерного засобу навчання забезпечити вербальний чи невербальний навчальний діалог між людиною та комп'ютером, в результаті якого здійснюється обмін навчальними матеріалами чи результатами його опрацювання.[Коваль Т.І. , 2008, С.109-110]

Дуже ефективним з різновидів електронних засобів навчання є демонстраційно- моделювальні засоби, а саме комп'ютерні ділові ігри, симуляції та дискусії. Особливо корисними вони є при навчанні ESP ділової англійської мови. Головною перевагою комп'ютерних симуляцій є те, що вони спонукають до спілкування виключно мовою , яка вивчається. Постійно надається зворотній зв'язок з приводу прийнятих рішень, провокує дискусії,

надання аргументів, контр- аргументів, пропозицій та відгуків. Більш того, зворотній зв'язок, що забезпечують комп'ютерні симуляції може приймати форми утворюючи нові проблемні ситуації і, доречі, такі , що викладач є невзможі запропонувати.[Dudney G. , 2000.] (переклад мій)

Теорією розробки та запровадженням ігрового комп'ютерного навчання займалися Конишева А.А., Цатурова І.А., Петухова А.А., Сердюков П.І. Таким чином, можна зазначити, що такі форми взаємодії комп'ютера та студентів як комп'ютерні симуляції є найкращим стимулом для розвитку мовленнєвої компетенції тому, що учень є головною фігурою навчання, головним учасником комунікації, її конструюючою силою і відповідає принципам комунікативної методики learner-centred навчання та конструктивіського підходу [Тарнопольський О.Б. 2004, , С.84].

Принципи комп'ютеризованого навчання англійської мови передбачають: алгоритмізацію формування навичок і вмінь відповідно до психологічних механізмів формування способів діяльності; гнучке структурування й варіювання режимів навчання і контролю; забезпечення продуктивності самостійної навчальної діяльності за рахунок посилення самоконтролю за результатами навчання, проблемну постановку завдань формування індивідуального стилю когнітивної діяльності. Згідно з загальними методичними принципами, комп'ютерні засоби навчання сприяють ефективності навчального процесу за умов їх систематичного застосування на етапах презентації, первинної обробки й активізації навчального матеріалу відповідності змісту навчального матеріалу комп'ютерної програми цілям і завданням етапам навчання. Спеціальними лінгводидактичними принципами комп'ютеризованого навчання іноземної мови передбачено структурно-функціональну зв'язність й системність подання навчального матеріалу , гіперзв'язками між блоками тренувальної, довідкової і контрольної підсистем програми; індивідуалізацію навчання за рахунок вибору користувачем стратегії досягнення навчальної мети, адаптації системи навчання до його здібностей, диференційованих завдань і опор; реалізацію когнітивної і керуючої функцій

комп'ютерної візуалізації інформації, простоту навігації, ергономічність програмного продукту, достатність інформаційно- довідкової підтримки, позитивне емоційне тло навчання. [Каменський О.І., 2009, с.8-9]

Створенням програмного забезпечення займаються Коваль Т.І., Чекаль Г.С., Сердюков П.І., Асоянц П.Г. та ін.

Список використаних джерел

1. Гармонізація освітніх систем країн Європи через Болонський процес: Зб. Наук.пр.- Вісник НТУУ "КПІ", №3 (9), 2003.- 230 с.
2. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання.-К.: Ленвіт, 2003.-195с.
3. Зимняя И.А. Психологические аспекты обучения говорению на иностранном языке : пособие для учителей средней школы.-М.: Просвещение, 1978.- 195с.
4. Каменський О.І. Методика формування англomовної компетенції студентів економічних спеціальностей засобами комп'ютерних технологій: Автореф. дис. на здобуття наукового ступеня канд. пед. наук :13.00.02/Південноукраїнський держ. пед. унів. ім. Ушинського.- О., 2009.-21с.
5. Муліна Н.І. Методика розробки та використання дистанційного курсу англійської мови (старший ступінь у вищому технічному закладі освіти): Автореф. дис. на здобуття наукового ступеня канд. пед. наук: 13.00.02/Київськ. нац. лінгвіст. унів.- К., 2001.-22с.
6. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах./Ніколаєва С.Ю., Бігіч О.Б., Бражник Н.О., Гапонова С.В. та ін.- К.: Ленвіт, 2002.-328с.
7. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования/Полат Е.С., Бухаркина М.Ю., Моисеева М.В./под ред.Е.С.Полат.- М.: Академия, 2005.-272с.

- 8.Тарнопольский О.Б., Кожушко С.П. Методика обучения английскому языку для делового общения.- К.: Ленвит, 2004.- 192с.
- 9.Трайнев В.А., Гуркин В. Ф., Трайнев О.В.Дистанционное обучение и его развитие.-М.: Дашков и К, 2008.- 294с.
- 10.Проблема впровадження електронних засобів навчання у вищій школі: 3б.Наук. пр.- К.: Екмо. 2008.- 407с.
- 11.Becker – Mrotzek M. Praesentieren//Praxis Deutsch.- 2005.-S.6-10
- 12.Biechele M. Lust auf Internet//Fremdsprache Deutsch.- S.5-1013.
13. Biechele M. Online lernen: Grundlagen und Aufgabentypen//Fremdsprache Deutsch.- 2005.-S.12-16
- 14.Computer hilft behinderten Leuten//Sueddeutsche Zeitung/- 09.10/1997/
- 15.Computer –Sucht//Deutsch als Fremdsprache fuer die Mittelstufe- Hueber- 2005.- S.125
- 16.Dudeney G, Hockly N. How to teach with technology/- Longman, 2007.- 192p.
- 17 .Dudeney G.The Internet and the language classroom/Cambridge Univ. Press,2000.
- 18.Fremdsprachen lernen fuer Europa- ya, aber wie?// Deutsch als Fremdsprache fuer die Mittelstufe- Hueber- 2000,- S.51
- 19.Jones L., Alexander R.International Business English/ a course in communication skill.- Cambridge Univ. Press, 2003/- 87p.
- 20.Roesler D., Tschirner E.Fremdsprachen mit digitalen Medien- Bemerkungen zum vorlaefigen einer Diskussion//Longensheid.-2005-2-42-S.74-75